

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІДЕРСТВО У ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ

спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**

освітня програма **«Публічне управління та адміністрування»**

інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**

кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма «Лідерство у публічній сфері» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»)

Розробник:

Якубів В.М., д.е.н., проректор, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(підпис)

(П'ятничук І.Д.)

(прізвище та ініціали)

1. **Опис навчальної дисципліни**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» 281 «Публічне управління та адміністрування»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 90		5-й	5-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній рівень: бакалавр	16	4
		Практичні, семінарські	
		14	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60	80
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 33 % та 67 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Лідерство у публічній сфері» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування компетентностей з теорії та практики впливу на окрему особистість і групу, спрямовуючи зусилля на досягнення цілей організації, задля здобутку лідерських позицій, формування активної громадянської позиції та налагодження ефективного комунікаційного процесу.

Основні **завдання** навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами, функціями та особистісними характеристиками сучасного лідера; вивчити особливості роботи лідера у групі, формування позитивного іміджу лідера в публічній сфері; закріпити знання та навички роботи лідера в команді, розвитку партнерства в публічній сфері; навчити здобувачів вищої освіти визначати сутність і види влади, фактори психологічного впливу; навчити обґрунтовувати причини й умови розвитку партнерства в публічній сфері, формувати довірчі відносини з партнерами та розпізнавати ознаки обману.

Міждисциплінарні зв'язки: «Публічні інститути і процеси», «Теорія публічного управління», «Політологія», «Менеджмент публічних інституцій та організацій», «Стратегічне управління у публічній сфері», «Методи прийняття управлінських рішень в публічній сфері», «Публічне управління в галузях економіки».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- знати поняття та сутність лідерства;
- розуміти функції лідера;
- знати теорії лідерства та визначати джерела влади;
- визначати вплив груп на поведінку особистості, знати про особливості роботи в команді та комунікаційного процесу;
- знати методи впливу на групи працівників підприємства задля досягнення цілей організації;
- розуміти особливості іміджу лідера з його активною громадянською позицією;
- знати гендерні аспекти лідерства;
- знати про ділових партнерів та основи співпраці з ними;
- визначати вплив факторів довіри, як ключових чинників ефективності комунікаційного процесу;

- знати про основні ознаки обману.

вміти:

- вміти застосовувати основні теорії лідерства;
- вміти працювати в команді та налагоджувати комунікаційний процес;
- вміти формувати програми індивідуальної поведінки;
- вміти обирати методи впливу на групи працівників підприємства задля досягнення цілей організації;
- вміти формувати імідж лідера з його активною громадянською позицією;
- характеризувати ділових партнерів та співпрацювати з ними;
- визначати вплив факторів довіри, як ключових чинників ефективності комунікаційного процесу;
- розпізнавати основні ознаки обману.

Компетентності:

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв’язання конфліктів.

ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПР12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Лідерство: сутність, види та функції.

1. Сутність лідерства та його види.
2. Феномен «лідерство»: поняття й сутність.
3. Функції лідера, його особистісні характеристики.
4. Організаційне лідерство

Тема 2. Теорії лідерства

1. Еволюція теорії лідерства.
2. Зарубіжні теорії лідерства.

Тема 3. Лідерство як груповий процес

- Поняття групи. Класифікація груп.
Поняття про групову динаміку.
Основні напрямки роботи лідера в групі

Тема 4. Механізми реалізації влади лідера

- Сутність і види влади
Вплив – основа влади лідера
Поняття та види психологічного впливу. Фактори психологічного впливу.

Тема 5. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства

1. Структура образу лідера
2. Імідж керівника-лідера та його складові.
3. Гендерні аспекти лідерства.

Тема 6. Сутність та форми ділового партнерства в публічній сфері

1. Причини й умови розвитку партнерства в публічній сфері
2. Порівняльні характеристики й категорії ділових партнерів.
3. Фактори надійності ділових відносин.

Тема 7. Довіра в колективі як основа ділового партнерства в публічній сфері

1. Довіра як ключовий фактор ефективності ділового партнерства.
2. Фактори довіри.
3. Ознаки обману: вербальні й невербальні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Лідерство: сутність, види та функції.	14	2	2			10	14		1			13
Тема 2. Теорії лідерства	14	4	2			8	14	1	1			12
Тема 3. Лідерство як груповий процес	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 4. Механізми реалізації влади лідера	14	2	2			10	14	1	1			12
Тема 5. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 6. Сутність та форми ділового партнерства в публічній сфері	12	2	2			8	12		1			11
Тема 7. Довіра в колективі як основа ділового партнерства в публічній сфері	12	2	2			8	12					12
Усього годин	90	16	14			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Лідерство: сутність, види та функції.	2
2	Тема 2. Теорії лідерства	2
3	Тема 3. Лідерство як груповий процес	2
4	Тема 4. Механізми реалізації влади лідера	2
5	Тема 5. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	2
6	Тема 6. Сутність та форми ділового партнерства в публічній сфері	2
7	Тема 7. Довіра в колективі як основа ділового партнерства в публічній сфері	2
Разом		14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Лідерство: сутність, види та функції.	10
2	Тема 2. Теорії лідерства	8
3	Тема 3. Лідерство як груповий процес	8
4	Тема 4. Механізми реалізації влади лідера	10
5	Тема 5. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства	8
6	Тема 6. Сутність та форми ділового партнерства в публічній сфері	8
7	Тема 7. Довіра в колективі як основа ділового партнерства в публічній сфері	8
Разом		60

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання полягає у виконанні студентом самостійної письмової контрольної роботи. Робота повинна бути загальним обсягом до 15 сторінок. Підготувати завдань, які наведені на сайті дистанційного навчання.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Лідерство у публічній сфері» застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Бізо Л., Ібрагімова І., Кікоть О., Барань Є., Федорів Т. Розвиток лідерства. за заг. ред. І. Ібрагімової. К. : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с.
2. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с.
3. Пашко Л.А. Самоменеджмент лідера місцевого самоврядування (дистанційний курс): навчально-методичні матеріали. за заг. ред. Пашко Л.А. Київ, 2017. 154 с.
4. Gary Yukl Leadership in Organizations. Pearson Education, Inc. University of Albany State University of New York. 2013. 528 с.
5. Р. Гандапас Харизма лідера. Пер. з рос. А. Стояновська. Д: Моноліт, 2018. 296 с.

6. Про лідерство. 10 найкращих статей з Harvard Business Review. Пер. з англ. О. Лобастової. К. : Вид. група КМ-БУКС, 2018. 216 с.
7. Романовський О.Г., Пономарьов О.С., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Психологія управлінської діяльності лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с.
8. Слободянюк А.В., Андрущенко Н.О. Психологія управління та конфліктологія : навчальний посібник для практичних та семінарських занять. Вінниця : ВНТУ, 2010. 120 с.
9. Сергеева Л. М. Лідерство в управлінні професійно-технічним навчальним закладом. К.: Арт Економі, 2011. 40 с.
10. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ». 2015. 296 с.

11. Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;
- праці вітчизняних і зарубіжних вчених;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;
- Інтернет-ресурси, зокрема:
 - 1) нормативно-правова база України URL – <http://zakon3.rada.gov.ua>;
 - 2) офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;
 - 3) офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua/>;
 - 4) Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України – <http://www.kmu.gov.ua/>;
 - 5) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>;
 - 6) Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>;
 - 7) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>.
 - 8) Спецпроект Угода про асоціацію Україна-ЄС – <https://eu-agreement.ed-era.com/>.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Університету <https://d-learn.pnu.edu.ua/>.